

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

АҚПАРАТТЫ ҚОРҒАУ

Терминдер мен анықтамалар

ҚР СТ 34.026-2006

*(ГОСТ Р 50922-96 Ақпаратты қорғау
Негізгі терминдер мен анықтамалар, MOD)*

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

Алғысөз

1 «Гранит» Арнаулы конструкторлық-технологиялық бюросы» ЖШС ӘЗІРЛЕП ЕНГІЗДІ

2 Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің 2006 жылғы 11 желтоқсандағы № 536 бұйрығымен БЕКІТІЛІП ІСКЕ ҚОСЫЛДЫ

3 Осы стандарт Ресей Федерациясының ГОСТ Р 50922-96 «Ақпаратты қорғау. Негізгі терминдер мен анықтамалар, MOD» стандартына қатысты, осы стандарттың кіріспесіндегі түсіндірмелер мен сәйкестендірулер бойынша, 4-бөлімде көрсетілген Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес стандарттың атауын, бір терминологиялық тараудың негізін өзгерту, сондай-ақ, жаңа терминологиялық тараулар енгізілу жолымен түрлендірілген болып табылады.

4 Осы стандартта «Техникалық реттеу туралы», «Тіл туралы», «Ақпараттандыру туралы», «Мемлекеттік құпиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңдары, Саудадағы техникалық кедергілерді жою жөніндегі Дүниежүзілік сауда ұйымының келісімінің заң нормалары жүзеге асырылды.

**5 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

**2011 жыл
5 жыл**

6 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ

Мазмұны

1	Қолданылу саласы	1
2	Нормативтік сілтемелер	1
3	Стандартталған терминдер мен анықтамалар	1
	Мемлекеттік тілдегі терминдердің алфавиттік сілтемесі	6
	Орыс тіліндегі терминдердің алфавиттік сілтемесі	7
	А қосымшасы (анықтамалық). Ақпаратты қорғау пәндік саласы түсініктерінің жіктеуіш сызбасы	8
	Б қосымшасы (анықтамалық). Жалпытехникалық түсініктегі терминдер мен анықтамалар	9
	В қосымшасы (анықтамалық). ГОСТ Р 50922 стандартының ақпаратты қорғау саласындағы ұлттық ерекшеліктерін тіркеуге арналған терминдерінің мазмұны мен түрленуі сипатталған осы стандартта қолданылған терминдер	10
	Қосымша (анықтамалық). Библиография	11

Кіріспе

Стандартта бекітілген терминдер, қамтылған білім аясындағы түсініктер жүйесін бейнелейтін жүйеленген тәртіп бойынша орналастырылған.

«Ақпаратты қорғау» пәндік саласы түсініктерінің классификациялық сызбасы А қосымшасында көрсетілген.

Әрбір түсінікке бір стандартталған термин бекітілген.

Берілген анықтамаларды, қажет жағдайларда, оларға өндірістік сипат беріп, анықталатын түсініктің ауқымына кіретін объектілерді көсетіп, пайдаланылған терминдердің мағынасын ашып өзгертуге болады. Өзгерістер осы стандартта көрсетілген түсініктердің мағынасы мен көлемін бұзуға тиісті емес.

Осы стандарттың мәтінін түсінуге қажетті жалпытехникалық түсініктердің терминдері мен анықтамалары Б қосымшасында көрсетілген.

Стандартта берілген 34 терминнің 31-і Ресей стандартының терминдерімен үйлестірілген (1 – түрлендіру арқылы, MOD және 30 – IDT сәйкестендіру арқылы), Қазақстан Республикасы ұлттық экономикасының сұранысын есепке ала отырып, үш термин енгізілді.

ГОСТ Р 50922 тарауларымен үйлестірілген осы стандарттың терминологиялық тарауын сәйкестендіру ыңғайлы болу үшін жақшаның ішіне (оң жақта) ГОСТ Р 50922 тарауына сәйкес нөмірі және олардың сәйкестігі туралы дәрежелерінің шартты сипатты берілген.

Бір терминологиялық тарау ГОСТ Р 50922 стандартынан өзгеше редакцияда берілген. Осы стандарттың мәтінінде бұл тарауды ерекшелеу үшін, тік қара сызықтар қолданылды. Ол ГОСТ Р 50922 стандартының мәтініне сәйкес түрлендірілген мәтіннің сол жағында орналасқан. Түпкі термині анықтамалық В қосымшасында берілген.

Стандарттың мәтінінде терминдерден кейін аталған терминнің ең алғаш қай құжатта қолданылғаны немесе стандартталғаны туралы сілтеме жасалған.

Стандартта мемлекеттік тілде (kz) және орыс тілінде (ru) стандартталған терминдер берілген.

Стандартталған терминдер қою әріптермен жазылған, ал олардың қысқаша нұсқалары аббревиатура кейпінде – ашық түрде беріледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

АҚПАРАТТЫ ҚОРҒАУ

Терминдер мен анықтамалар

Енгізілген күні 2008-01-01

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт ақпаратты қорғау саласындағы түсініктердің терминдері мен анықтамаларын бекітеді.

Осы стандартта бекітілген терминдер стандарттау жөніндегі жұмыстар аясына кіретін және (немесе) сол жұмыстардың нәтижесіне қолданылатын ақпараттарды қорғау туралы әдебиеттер мен барлық құжат түрлерінде қолдануға міндетті болып табылады.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы стандартта ҚР СТ 1202-2005 «Ақпаратты қорғаудың техникалық құралдарына қойылатын жалпы талаптар. Негізгі ережелер» стандартына сілтемелер жасалды.

3 Стандартталған терминдер мен анықтамалар**3.1 Негізгі түсініктер**

1 Қорғалатын ақпарат: ҚР СТ 1202 бойынша **ги** **Защищаемая информация** (1, IDT) ақпараттың иегерлері бекіткен талаптар немесе құқықтық құжаттар талаптарына сәйкес қорғалуға тиіс және жекеменшік болып табылатын ақпарат.

Ескерту – Ақпаратты меншіктеуші: мемлекет, заңды тұлға, жеке тұлғалардың тобы, жеке тұлға болып табылады.

2 Ақпаратты қорғау, АҚ: ҚР СТ 1202 бойынша **ги** **Защита информации, ЗИ** (2, IDT) қорғалатын ақпаратқа рұқсат етілмеген және абайсызда жасалған әсерлерден ақпараттарды жария болудан қорғау үшін бағытталған қызмет.

3 Ақпаратты жария болудан қорғау: **ги** **Защита информации от утечки** (3, IDT) Қорғалуға тиісті ақпараттың жария болу нәтижесінде бақылаусыз таралуына, ақпаратты рұқсатсыз қолдануына және барлаушылармен қорғалуға тиісті ақпараттың алуына әсер етуге қарсы бағытталған қызмет [1].

- 4 **Ақпаратты рұқсатсыз әсер етуден қорғау;** ru **Защита информации от несанкционированного воздействия;** (4, IDT)
 Ақпаратты РӨЕ қорғау: Ақпарат тасымалдаушы құралдың қызметінің бұзылуы, не жойылуы, жоғалуы, ақпаратты алу жолының жабылуы, бұрмалануы пайда болатын, ақпараттардың өзгеруіне қатысты ережелер мен (немесе) бекітілген ережелердің бұзылғанын, қорғалатын ақпаратқа әсер ететін жайттарды болдырмауға бағытталған қызмет. [1].
 Защита информации от НСВ:
- 5 **Ақпаратты абайсыз әсер етуден қорғау;** ru **Защита информации от непреднамеренного воздействия** (5, IDT)
 Ақпарат тасымалдаушы құралдың қызметінің бұзылуы, не жойылуы, жоғалуы, ақпаратты алу жолының жабылуы, көшірілуі, жойылуы, бұрмалануы пайда болатын шаралардың ақпараттардың өзгеруіне мақсатты түрде бағытталған және басқа да табиғи құбылыстары бар ақпараттың жүйенің бағдарламалық құралдарының, сондай-ақ техниканың бұзылуы, оны қолданушының жіберген қателіктерін қорғалатын ақпаратқа әсер ететін жайттарды болдырмауға бағытталған қызмет [1].
- 6 **Ақпаратты жария болудан қорғау;** ru **Защита информации от разглашения** (6, IDT)
 Қорғалатын ақпаратқа қол жеткізуге құқығы жоқ, және осы ақпаратқа қолданушыға жеткенше рұқсат етілмеген жайттарды болдырмауға бағытталған қызмет [1].
- 7 **Ақпаратты рұқсатсыз алудан қорғау;** ru **Защита информации от несанкционированного доступа;** (7, IDT)
 Ақпаратты РА қорғау: Қорғалатын ақпаратқа қол жеткізу ережесі және ақпарат иегерлері, не меншіктеушілер бекіткен немесе құқықтық құжаттармен бекітілген құқықтар бұзылған жағдайларда қызығушылық тудартын субъектілерден ақпаратты қорғауға бағытталған қызмет [2].
 Ескерту – Қорғалатын ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізуге қызығушылық білдіретін субъект: мемлекет, заңды тұлға, жеке тұлғалардың тобы, соның ішінде, қоғамдық ұйымдар мен жеке тұлғалар болып табылады.
- 8 **Ақпаратты барлаудан қорғау;** ru **Защита информации от разведки** (8, IDT)
 Барлау арқылы ақпараттарды алу шараларын болдырмауға бағытталған қызмет [1].
 Ескерту – Қорғалатын ақпаратты алуды шетелдік, сондай-ақ отандық барлаушылар да жүзеге асыруы мүмкін..
- 9 **Ақпаратты техникалық барлаудан қорғау;** ru **Защита информации от технической разведки** (9, IDT)
 Техникалық барлау арқылы ақпараттарды алу шараларын болдырмауға бағытталған қызмет [1].
- 10 **Техникалық барлау;** ru **Техническая разведка**
 Техникалық құралдар мен жүйелерді пайдалану арқылы техникалық барлаушы субъектілердің ақпараттарды алуына қарсы қолданылатын әдістер мен күш құралдарының жиыны.

<p>11 Техникалық барлаудың құралдары: Ақпаратты рұқсатсыз алу үшін пайдаланылатын немесе арнайы жетілдірілген түрлі техникалық құралдар мен жабдықтар, аппараттар. Техникалық барлау құралдары: стационарлы, жылжымалы немесе тасымалдау (шағын) жұмыстарын орындаушылар болуы мүмкін.</p>	гу	<p>Средства технической разведки</p>	
<p>12 Техникалық барлаудың субъектілері: Техникалық құралдарды пайдалану арқылы ақпараттарды заңсыз алу жөніндегі іс-шараларды қолданатын шетелдік арнайы қызметтер, террорлық, экстремистік, сепаратистік ұйымдар, ұйымдасқан қылмыстық топтар, құрылымдық емес ұйымдар, өзге де ұйымдар мен тұлғалардың арнайы қызметтері.</p>	гу	<p>Субъекты технической разведки</p>	
<p>13 Ақпаратты агентуралық барлаудан қорғау: Ақпаратты агентуралық барлау арқылы алу шараларын болдырмауға бағытталған қызмет [1].</p>	гу	<p>Защита информации от агентурной разведки</p>	(10, IDT)
<p>14 Ақпаратты қорғау мақсаты: Ақпаратты қорғаудың алдын ала жоспарланған мақсатты нәтижелері [1].</p>	гу	<p>Цель защиты информации</p>	(11, IDT)
<p>Ескерту – Ақпаратты қорғау мақсатында, ақпаратқа абайсызда және (немесе) рұқсат теілмеген ақпараттардың жария болған кезінде пайда болған, меншік иесінің, иегердің, ақпарат қолданушының шығындарын болдырмау мүкін болады.</p>			
<p>15 Ақпаратты қорғаудың түпкі ойы: Ақпаратты қорғаудың мақсаттарына жету үшін қажетті техникалық және ұйымдық іс-шараларды жүзеге асырудың нәтижесі және негізгі ойы, құрамның ашылуы, мазмұны, өзара байланысы [1].</p>	гу	<p>Замысел защиты информации</p>	(12, IDT)
<p>16 Ақпаратты қорғау тиімділігі: Қойылған мақсаттардың ақпараттарын қорғау нәтижелерінің сәйкестік деңгейі [1].</p>	гу	<p>Эффективность защиты информации</p>	(13, IDT)
<p>17 Ақпаратты қорғау тиімділігінің көрсеткіші: Ақпаратты қорғау тиімділігін бағалауға арналған шаралар мен сипаттамалар [1].</p>	гу	<p>Показатель эффективности защиты информации</p>	(14, IDT)
<p>18 Ақпаратты қорғау тиімділігінің нормалары: Нормативтік құжаттармен бекітілген ақпаратты қорғаудың тиімділік көрсеткіштерінің мәндері [1].</p>	гу	<p>Нормы эффективности защиты информации</p>	(15, IDT)

3.2 Ақпаратты қорғауды ұйымдастыру

<p>19 Ақпаратты қорғауды ұйымдастыру: Ақпаратты қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған іс-әрекеттердің мазмұны мен тәртібі [1].</p>	гу	<p>Организация защиты информации</p>	(16, IDT)
<p>20 Ақпаратты қорғау жүйесі: Ақпаратты</p>	гу	<p>Система защиты</p>	(17, IDT)

қорғау саласындағы ұйымдық-басқарушылық және құқықтық нормативтік құжаттар бойынша бекітілген ережелермен жұмыс атқаратын және ұйымдастыраылған қорғау объектілері, органдар мен орындаушылар, ақпаратты қорғау техникасын пайдаланушылардың жиыны [1].

21 Ақпаратты қорғау жөніндегі іс-шаралар: Ақпаратты қорғау құралдары мен әдістерін тәжірибе жүзінде қолдануға және (немесе) әзірлеуге бағытталған іс-әрекеттердің жиыны [1].

22 Ақпаратты қорғаудың тиімділігін бақылау жөніндегі іс-шаралар: Ақпаратты қорғаудың тиімділігін бақылау құралдары мен әдістерін тәжірибе жүзінде қолдануға және (немесе) әзірлеуге бағытталған іс-әрекеттердің жиыны [1].

23 Ақпаратты қорғау техникасы: Ақпаратты қорғауды қамтамасыз етуге арналған ақпаратты қорғау құралдары, қорғаудың тиімділігін бақылау құралдары, басқару жүйесі мен құралдары [1].

24 Ақпаратты қорғау нысаны: Ақпаратты қорғауға қойылған мақсаттарға сәйкес қорғалуға қажетті ақпараттар немесе ақпаратты тасымалдау құралы мен ақпараттық үдерістер [1].

25 Ақпаратты қорғау әдісі: Ақпаратты қорғау құралдары және тәртібі, белгілі бір қағидаттарды қолдану ережелері [1].

26 Қорғалатын ақпаратты категориялау: Қорғалатын ақпараттардың маңыздылығына шектеу қою.

Қорғау нысанын категориялау: Қорғау нысанының маңыздылығына шектеу қою [1].

27 Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау әдісі: Ақпаратты қорғаудың тиімділігін бақылау тәртібі және белгілі бір қағидаттарды қолдану ережелері, бақылау құралдары [1].

28 Ақпаратты қорғау жағдайын бақылау: Ұйымның сәйкестігін тексеру және ақпаратты қорғау нормалары бекітілген талаптар бойынша қорғаудың тиімділігі [1].

29 Ақпаратты қорғау құралдары: ҚР СТ 1202 бойынша ақпаратты қорғау үшін ұсынылатын немесе пайдаланылатын материалдар және техникалық, бағдарламалық құралдар, заттар.

30 Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау құралдары: Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылауға арналған техникалық, бағдарламалық және басқа да құралдар, сондай-ақ оларды жүзеге асыратын құралдар.

31 Ақпаратты қорғауды ұйымдастыруды бақылау: Ақпаратты қорғау саласының нормативтік

информации:

ги **Мероприятие по защите информации** (18, IDT)

ги **Мероприятие по контролю эффективности защиты информации** (19, IDT)

ги **Техника защиты информации** (20, IDT)

ги **Объект защиты информации** (21, IDT)

ги **Способ защиты информации** (22, IDT)

ги **Категорирование защищаемой информации;**
Категорирование объекта защиты:

ги **Способ контроля эффективности защиты информации** (24, IDT)

ги **Контроль состояния защиты информации** (25, IDT)

ги **Средство защиты информации** (26, IDT)

ги **Средства контроля эффективности защиты информации** (27,MOD)

ги **Контроль организации** (28, IDT)

құқықтық және ұйымдастыру-басқарушылық құжаттары, құқықтық талаптар құжаттарының болуы, мазмұны мен ұйымдастырылу сәйкестігін тексеру [1].

32 Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау: Ақпаратты қорғау тиімділігінің нормалары немесе талаптары бойынша ақпаратты қорғау жөніндегі іс-шаралардың тиімділігінің сандық және сапалық көрсеткіштерінің сәйкестіктігін тексеру [1].	ru	защиты информации Контроль эффективности защиты информации	(29, IDT)
33 Ақпаратты қорғау тиімділігінің ұйымдастырылған бақылауы: Ақпаратты қорғау саласының нормативтік құжаттарында қойылған талаптардың ақпаратын қорғау жөніндегі іс-шаралардың толықтығы мен негізіне тексеру жүргізу [1].	ru	Организационный контроль эффективности защиты информации	(30, IDT)
34 Ақпаратты қорғау тиімділігін техникалық бақылау: Бақылау құралы бойынша жүргізілген ақпаратты қорғаудың тиімділігін бақылау [1].	ru	Технический контроль эффективности защиты информации	(31, IDT)

Мемлекеттік тілдегі терминдердің алфавиттік сілтемесі

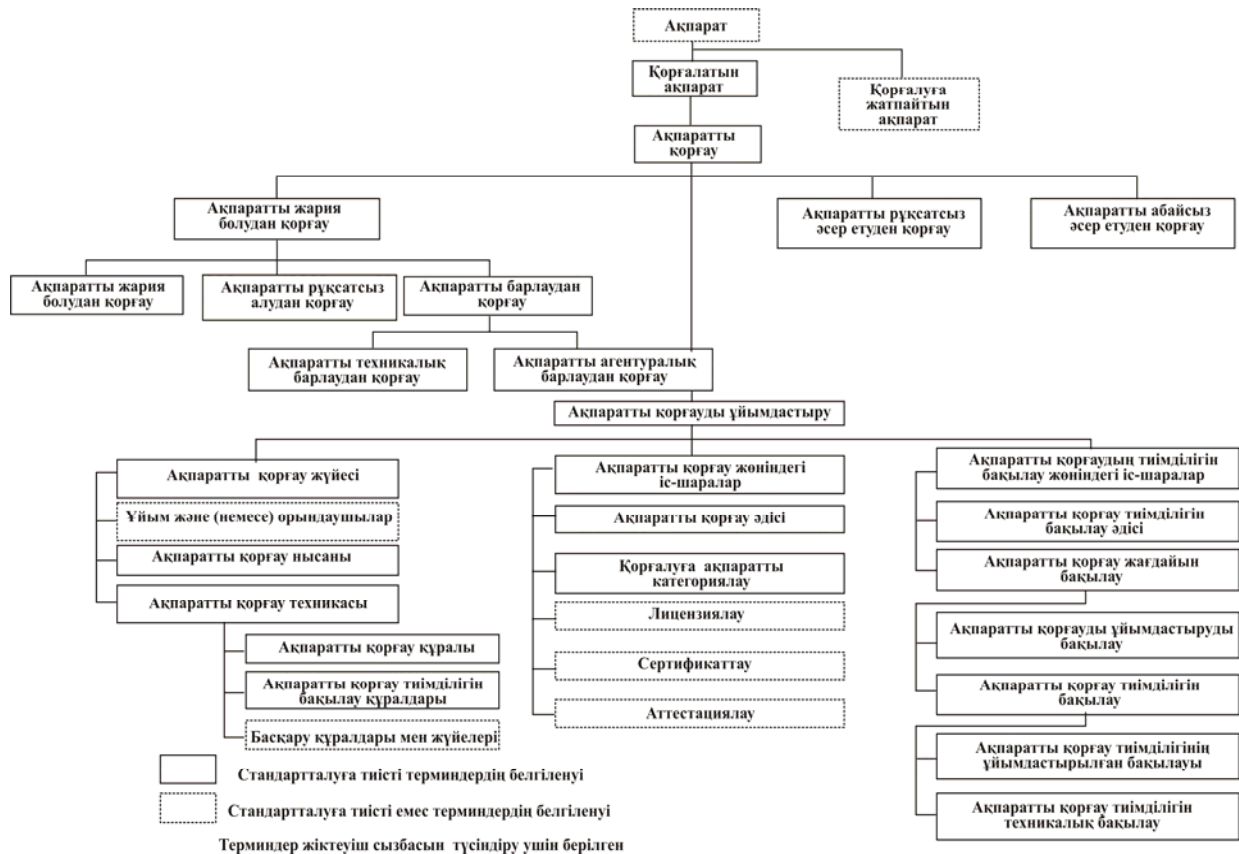
Ақпаратты қорғауды ұйымдастыру	19
Ақпаратты абайсыз әсер етуден қорғау	5
Ақпаратты агентуралық барлаудан қорғау	13
Ақпаратты барлаудан қорғау	8
Ақпаратты жария болудан қорғау	6
Ақпаратты қорғау	2
АҚ	2
Ақпаратты қорғау әдісі	25
Ақпаратты қорғау жағдайын бақылау	28
Ақпаратты қорғау жүйесі	20
Ақпаратты қорғау құралдары	29
Ақпаратты қорғау мақсаты	14
Ақпаратты қорғау нысаны	24
Ақпаратты қорғау техникасы	23
Ақпаратты қорғау тиімділігі	16
Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау	32
Ақпаратты қорғау тиімділігіне техникалық бақылау	34
Ақпаратты қорғау тиімділігінің ұйымдастырылған бақылауы	33
Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау әдісі	27
Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау құралдары	30
Ақпаратты қорғау тиімділігінің көрсеткіші	17
Ақпаратты қорғау тиімділігінің нормалары	18
Ақпаратты қорғаудың тиімділігін бақылау жөніндегі іс-шаралар	22
Ақпаратты қорғаудың түпкі ойы	15
Ақпаратты қорғауды ұйымдастыруды бақылау	31
Ақпаратты қорғау жөніндегі іс-шаралар	21
Ақпаратты РА қорғау	7
Ақпаратты РӨЕ қорғау	4
Ақпаратты рұқсатсыз алудан қорғау	7
Ақпаратты рұқсатсыз әсер етуден қорғау	4
Ақпаратты жария болудан қорғау	3
Ақпаратты техникалық барлаудан қорғау	9
Қорғалатын ақпарат	1
Қорғалатын ақпаратты категориялау	26
Қорғау нысанын категориялау	26
Техникалық барлау	10
Техникалық барлаудың құралдары	11
Техникалық барлаудың субъектілері	12

Орыс тіліндегі терминдердің алфавиттік сілтемесі

Замысел защиты информации	15
Защита информации	2
ЗИ	2
Защита информации от агентурной разведки	13
Защита информации от непреднамеренного воздействия	5
Защита информации от несанкционированного воздействия	4
Защита информации от несанкционированного доступа	7
Защита информации от НСВ	4
Защита информации от НСД	7
Защита информации от разведки	8
Защита информации от разглашения	6
Защита информации от технической разведки	9
Защита информации от утечки	3
Информация защищаемая	1
Категорирование защищаемой информации	26
Категорирование объекта защиты	26
Контроль организации защиты информации	31
Контроль состояния защиты информации	28
Контроль эффективности защиты информации	31
Контроль эффективности защиты информации организационный	33
Контроль эффективности защиты информации технический	34
Мероприятие по защите информации	21
Мероприятие по контролю эффективности защиты информации	22
Нормы эффективности защиты информации	18
Объект защиты информации	24
Организация защиты информации	19
Показатель эффективности защиты информации	17
Система защиты информации	20
Способ контроля эффективности защиты информации	27
Способ защиты информации	25
Средства технической разведки	11
Средство защиты информации	29
Средства контроля эффективности защиты информации	30
Субъекты технической разведки	12
Техника защиты информации	23
Техническая разведка	10
Цель защиты информации	14
Эффективность защиты информации	16

А қосымшасы
(анықтамалық)

«Ақпаратты қорғау» пәндік саласы түсініктерінің жіктеуіш сызбасы

Б қосымшасы
(анықтамалық)

Жалпытехникалық түсініктегі терминдер мен анықтамалар

Б.1 Ақпарат: Тұлғалардың, заттардың, дәйектер мен оқиғалардың, үдерістер туралы, олардың пайда болуына және пішіміне қарамастан берілетін мәліметтер.

Б.2 Ақпаратқа қол жеткізу: Субъектінің ақпаратпен танысу үшін, соның ішінде, техникалық құралдардың көмегімен мүмкіндік алуы.

Б.3 Ақпарат тасымалдаушы: Ақпарат өзінің сипатын символдар, образдар, сигналдар, техникалық шешімдер мен үдерістер, физикалық шамалардың сандық сипаттамалары түрінде берілетін жеке тұлға және материалды тұлға, сонымен қатар физикалық алқап.

Б.4 Ақпаратты меншіктеуші: Заң актілеріне сәйкес ақпараттарды игеретін, қолданатын, тарататын, жүзеге асыруға толық иелік жасауға уәкілеттілігі бар субъект.

Б.5 Ақпараттың иесі: Заңды түрде немесе ақпаратты меншіктеуші бекіткен құқықтар аясында үкімдерін уәкілеттілікпен жүзеге асыратын және ақпаратты қолданып, иелік жасайтын субъект.

Б.6 Ақпаратты қолданушы: Ақпараттарға қол жеткізу туралы бекітілген ережелер мен құқықтарға сәйкес меншіктеушіден, иегерден немесе делдал арқылы алынған ақпараттарды және оның бұзылған түрінде де ақпараттарды қолданатын субъект..

Б.7 Қорғалатын ақпаратқа қол жеткізу құқығы; қол жеткізу құқығы: Құқықтық құжаттар арқылы бекітілген немесе меншіктеушілер, иегерлер бекіткен ақпаратты қорғауға арналған қол жеткізу құқықтарының жиыны.

Б.8 Қорғалатын ақпаратқа қол жеткізу ережесі; қол жеткізу ережесі: Қорғалатын ақпаратқа және оның тасымалдау құралына бекітілген қол жеткізу шарттары мен тәртібінің және құқықтарының жиыны.

В қосымшасы
(анықтамалық)

ГОСТ Р 50922 стандартының ақпаратты қорғау саласындағы ұлттық ерекшеліктерін тіркеуге арналған терминдерінің мазмұны мен түрленуі сипатталған осы стандартта қолданылған терминдер.

Г.1 Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау құралы: Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылауға арналған және пайдаланылатын техникалық, бағдарламалық құралдар, заттар, және (немесе) материалдар (30, MOD, 27).

Ескерту – Жақшаның ішінде осы стандартта (сол жағында) және ГОСТ Р 50922 стандартында (оң жағында) қолданылған терминдердің нөмірлері көрсетілген, ал олардың арасында – олардың сәйкестік деңгейінің шартты белгілері көрсетілген (MOD).

Қосымша
(анықтамалық)

Библиография

- [1] ГОСТ Р 50922-96 Ақпаратты қорғау. Негізгі терминдер мен анықтамалар.
- [2] Қазақстан республикасының ақпараттық қауіпсіздігі туралы Концепциясы

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ЗАЩИТА ИНФОРМАЦИИ

Термины и определения

СТ РК 34.026-2006

**(ГОСТ Р 50922-96 Защита информации.
Основные термины и определения, MOD)**

Издание официальное

**Комитет по техническому регулированию и метрологии
Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Астана

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН ТОО «Специальное конструкторско-технологическое бюро «Гранит».

2 ПРИНЯТ И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом Комитета по техническому регулированию и метрологии Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 11 декабря 2006 г. № 536

3 Настоящий стандарт является модифицированным относительно стандарта Российской Федерации ГОСТ Р 50922-96 «Защита информации. Основные термины и определения, MOD» путем изменения наименования стандарта и основы одной терминологической статьи, а также введения новых терминологических статей в соответствии с законами Республики Казахстан, указанными в пункте 4, идентификация и объяснение которым приведены во Введении настоящего стандарта.

4 В настоящем стандарте реализованы нормы законов Республики Казахстан О техническом регулировании, О языках в Республике Казахстан, Об информатизации, О государственных секретах, Соглашения Всемирной торговой организации по техническим барьерам в торговле.

**5 СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ**

2011 год
5 лет

6 ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ

Введение

Установленные в стандарте термины расположены в систематизированном порядке, отражающем систему понятий в данной области знания.

Классификационная схема понятий предметной области «Защита информации» приведена в приложении А.

Для каждого понятия установлен один стандартизованный термин.

Приведенные определения можно при необходимости изменять, вводя в них производные признаки, раскрывая значения используемых в них терминов, указывая объекты, входящие в объем определяемого понятия. Изменения не должны нарушать объем и содержание понятий, определенных в данном стандарте.

Термины и определения общетехнических понятий, необходимые для понимания текста стандарта, приведены в приложении Б.

Из 34 терминов, включенных в стандарт, 31 гармонизированы с терминами российского стандарта (1 – на уровне модификации, MOD и 30 – идентичности, IDT), три термина внесены, учитывая потребности национальной экономики Республики Казахстан (эти статьи заключены в рамки из тонких линий).

Для удобства идентификации терминологических статей настоящего стандарта, гармонизированных со статьями ГОСТ Р 50922 в скобках (справа) приведен номер соответствующей статьи ГОСТ Р 50922 и условное обозначение степени их соответствия.

Одна терминологическая статья приведена в иной редакции, чем в ГОСТ Р 50922. Для выделения этой статьи в тексте данного государственного стандарта использована полужирная вертикальная линия, которая расположена слева от текста, модифицированного по отношению к соответствующему тексту стандарта ГОСТ Р 50922. Исходный термин приведен в дополнительном справочном приложении В.

В тексте стандарта после термина дана ссылка на документ, в котором этот термин был стандартизован или впервые упомянут.

В стандарте приведены стандартизованные термины на государственном (kz) и русском (ru) языках.

В стандарте приведен алфавитный указатель терминов на государственном и русском языках с указанием номера статьи.

Стандартизованные термины набраны полужирным шрифтом, их краткие формы, представленные аббревиатурой, - светлым

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ЗАЩИТА ИНФОРМАЦИИ

Термины и определения

Дата введения 2008.01.01

1 Область применения

Настоящий стандарт устанавливает термины и определения понятий в области защиты информации.

Термины, установленные настоящим стандартом, обязательны для применения во всех видах документации и литературы по защите информации, входящих в сферу работ по стандартизации и (или) использующих результаты этих работ.

2 Нормативные ссылки

В настоящем стандарте использована ссылка на стандарт СТ РК 1202-2002 Общие требования к техническим средствам защиты информации. Основные положения.

3 Стандартизованные термины и их определения**3.1 Основные понятия**

1 Защищаемая информация: Информация, являющаяся предметом собственности и подлежащая защите в соответствии с требованиями правовых документов или требованиями, устанавливаемыми собственником информации - по СТ РК 1202. **Қорғалатын ақпарат** (1, IDT)

Примечание - Собственником информации может быть: государство, юридическое лицо, группа физических лиц, отдельное физическое лицо.

2 Защита информации; ЗИ: Деятельность, направленная на предотвращение утечки защищаемой информации, несанкционированных и непреднамеренных воздействий на защищаемую информацию - по СТ РК 1202. **Ақпаратты қорғау; АҚ** (2, IDT)

3 Защита информации от утечки: Деятельность, направленная на предотвращение неконтролируемого распространения защищаемой информации в результате ее разглашения, несанкционированного доступа к информации и получения защищаемой информации разведками [1]. **Ақпаратты таралудан, жария болудан қорғау** (3, IDT)

Издание официальное

<p>4 Защита информации от несанкционированного воздействия; Защита информации от НСВ: Деятельность, направленная на предотвращение воздействия на защищаемую информацию с нарушением установленных прав и (или) правил на изменение информации, приводящего к ее искажению, уничтожению, блокированию доступа к информации, а также к утрате, уничтожению или сбою функционирования носителя информации [1].</p>	kz	<p>Ақпаратты рұқсатсыз әсер етуден қорғау; Ақпаратты РӘЕ қорғау</p>	(4, IDT)
<p>5 Защита информации от непреднамеренного воздействия: Деятельность, направленная на предотвращение воздействия на защищаемую информацию ошибок ее пользователя, сбоя технических и программных средств информационных систем, природных явлений или иных нецеленаправленных на изменение информации мероприятий, приводящих к искажению, уничтожению, копированию, блокированию доступа к информации, а также к утрате, уничтожению или сбою функционирования носителя информации [1].</p>	kz	<p>Ақпаратты абайсыз әсер етуден қорғау</p>	(5, IDT)
<p>6 Защита информации от разглашения: Деятельность, направленная на предотвращение несанкционированного доведения защищаемой информации до потребителей, не имеющих права доступа к этой информации [1].</p>	kz	<p>Ақпаратты жария болудан қорғау</p>	(6, IDT)
<p>7 Защита информации от несанкционированного доступа; Защита информации от НСД: Деятельность, направленная на предотвращение получения защищаемой информации заинтересованным субъектом с нарушением установленных правовыми документами или собственником, владельцем информации прав или правил доступа к защищаемой информации [2].</p>	kz	<p>Ақпаратты рұқсатсыз алудан қорғау; Ақпаратты РА қорғау</p>	(7, IDT)
<p>Примечание - Заинтересованным субъектом, осуществляющим несанкционированный доступ к защищаемой информации, может быть: государство; юридическое лицо; группа физических лиц, в том числе общественная организация; отдельное физическое лицо.</p>			
<p>8 Защита информации от разведки: Деятельность, направленная на предотвращение получения защищаемой информации разведкой [1].</p>	kz	<p>Ақпаратты барлаудан қорғау</p>	(8, IDT)
<p>Примечание - Получение защищаемой информации может быть осуществлено как иностранной, так и отечественной разведкой.</p>			
<p>9 Защита информации от технической разведки: Деятельность, направленная на</p>	kz	<p>Ақпаратты техникалық</p>	(9, IDT)

предотвращение получения защищаемой информации разведкой с помощью технических средств [1].

барлаудан қорғау

10 Техническая разведка: Совокупность способов, методов, сил и средств по добыванию субъектами технической разведки информации с использованием технических средств и систем.	kz	Техникалық барлау
11 Средства технической разведки: Устройства, приборы, аппараты и различные технические приспособления, предназначенные или используемые для негласного получения информации. Средства технической разведки могут быть стационарного, передвижного или переносного (портативного) исполнения.	kz	Техникалық барлаудың құралдары
12 Субъекты технической разведки: Специальные службы иностранных государств, террористические, экстремистские и сепаратистские организации, организованные преступные группировки, организации деструктивной направленности, иные организации и лица, предпринимающие меры по незаконному получению информации с использованием технических средств.	kz	Техникалық барлаудың субъектілері

13 **Защита информации от агентурной разведки:** Деятельность, направленная на предотвращение получения защищаемой информации агентурной разведкой [1].

kz **Ақпаратты агентуралық барлаудан қорғау** (10, IDT)

14 **Цель защиты информации:** Заранее намеченный результат защиты информации [1].

kz **Ақпаратты қорғау мақсаты** (11, IDT)

Примечание - Целью защиты информации может быть предотвращение ущерба собственнику, владельцу, пользователю информации в результате возможной утечки информации и (или) несанкционированного и непреднамеренного воздействия на информацию.

15 **Замысел защиты информации:** Основная идея, раскрывающая состав, содержание, взаимосвязь и последовательность осуществления технических и организационных мероприятий, необходимых для достижения цели защиты информации [1].

kz **Ақпаратты қорғау түпкі ойы** (12, IDT)

16 **Эффективность защиты информации:** Степень соответствия результатов защиты информации поставленной цели [1].

kz **Ақпаратты қорғау тиімділігі** (13, IDT)

17 **Показатель эффективности защиты информации:** Мера или характеристика для оценки эффективности защиты информации [1].

kz **Ақпаратты қорғау тиімділігінің көрсеткіші** (14, IDT)

18 Нормы эффективности защиты информации: Значения показателей эффективности защиты информации, установленные нормативными документами [1]. kz **Ақпаратты қорғау тиімділігінің үлгілері** (15, IDT)

3.2 Организация защиты информации

19 Организация защиты информации: Содержание и порядок действий, направленных на обеспечение защиты информации [1]. kz **Ақпаратты қорғауды ұйымдастыру** (16, IDT)

20 Система защиты информации: Совокупность органов и (или) исполнителей, используемой ими техники защиты информации, а также объектов защиты, организованная и функционирующая по правилам, установленным соответствующими правовыми, организационно-распорядительными и нормативными документами в области защиты информации [1]. kz **Ақпаратты қорғау жүйесі** (17, IDT)

21 Мероприятие по защите информации: Совокупность действий, направленных на разработку и (или) практическое применение способов и средств защиты информации [1]. kz **Ақпаратты қорғау бойынша шарасы** (18, IDT)

22 Мероприятие по контролю эффективности защиты информации: Совокупность действий, направленных на разработку и (или) практическое применение способов и средств контроля эффективности защиты информации [1]. kz **Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау бойынша шарасы** (19, IDT)

23 Техника защиты информации: Средства защиты информации, средства контроля эффективности защиты информации, средства и системы управления, предназначенные для обеспечения защиты информации [1]. kz **Ақпаратты қорғау техникасы** (20, IDT)

24 Объект защиты информации: Информация или носитель информации, или информационный процесс, которые необходимо защищать в соответствии с поставленной целью защиты информации [1]. kz **Ақпаратты қорғау нысаны** (21, IDT)

25 Способ защиты информации: Порядок и правила применения определенных принципов и средств защиты информации [1]. kz **Ақпаратты қорғау әдісі** (22, IDT)

26 Категорирование защищаемой информации: Установление градации важности защищаемой информации. Категорирование объекта защиты: Установление градации важности объекта защиты. [1]. kz **Қорғалуға тиісті ақпаратты категориялау; Қорғау нысанын категориялау** (23, IDT)

27 Способ контроля эффективности защиты информации: Порядок и правила применения определенных принципов и средств kz **Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау әдісі** (24, IDT)

контроля эффективности защиты информации [1].

28 Контроль состояния защиты информации: Проверка соответствия организации и эффективности защиты информации установленным требованиям и (или) нормам защиты информации [1].

kz Ақпаратты қорғау (25, IDT)
жағдайын бақылау

29 Средство защиты информации: Техническое, программное средство, вещество и (или) материал, предназначенные или используемые для защиты информации - по СТ РК 1202.

kz Ақпаратты қорғау (26, IDT)
құралы

30 Средства контроля эффективности защиты информации: Технические, программные и другие средства, предназначенные для контроля эффективности защиты информации, а также средства, в которых они реализованы.

kz Ақпаратты қорғау (27, MOD)
тиімділігін
бақылау
құралдары

31 Контроль организации защиты информации: Проверка соответствия организации, наличия и содержания документов требованиям правовых; организационно-распорядительных и нормативных документов в области защиты информации [1].

kz Ақпарат қорғауын (28, IDT)
ұйымдастыруды
бақылау

32 Контроль эффективности защиты информации: Проверка соответствия качественных и количественных показателей эффективности мероприятий по защите информации требованиям или нормам эффективности защиты информации [1].

kz Ақпаратты қорғау (29, IDT)
тиімділігін
бақылау

33 Организационный контроль эффективности защиты информации: Проверка соответствия полноты и обоснованности мероприятий по защите информации требованиям нормативных документов в области защиты информации [1].

kz Ақпаратты қорғау (30, IDT)
тиімділігіне
ұйымдастырылған
бақылау

34 Технический контроль эффективности защиты информации: Контроль эффективности защиты информации, проводимый с использованием средств контроля [1].

kz Ақпаратты қорғау (31, IDT)
тиімділігіне
техникалық
бақылау

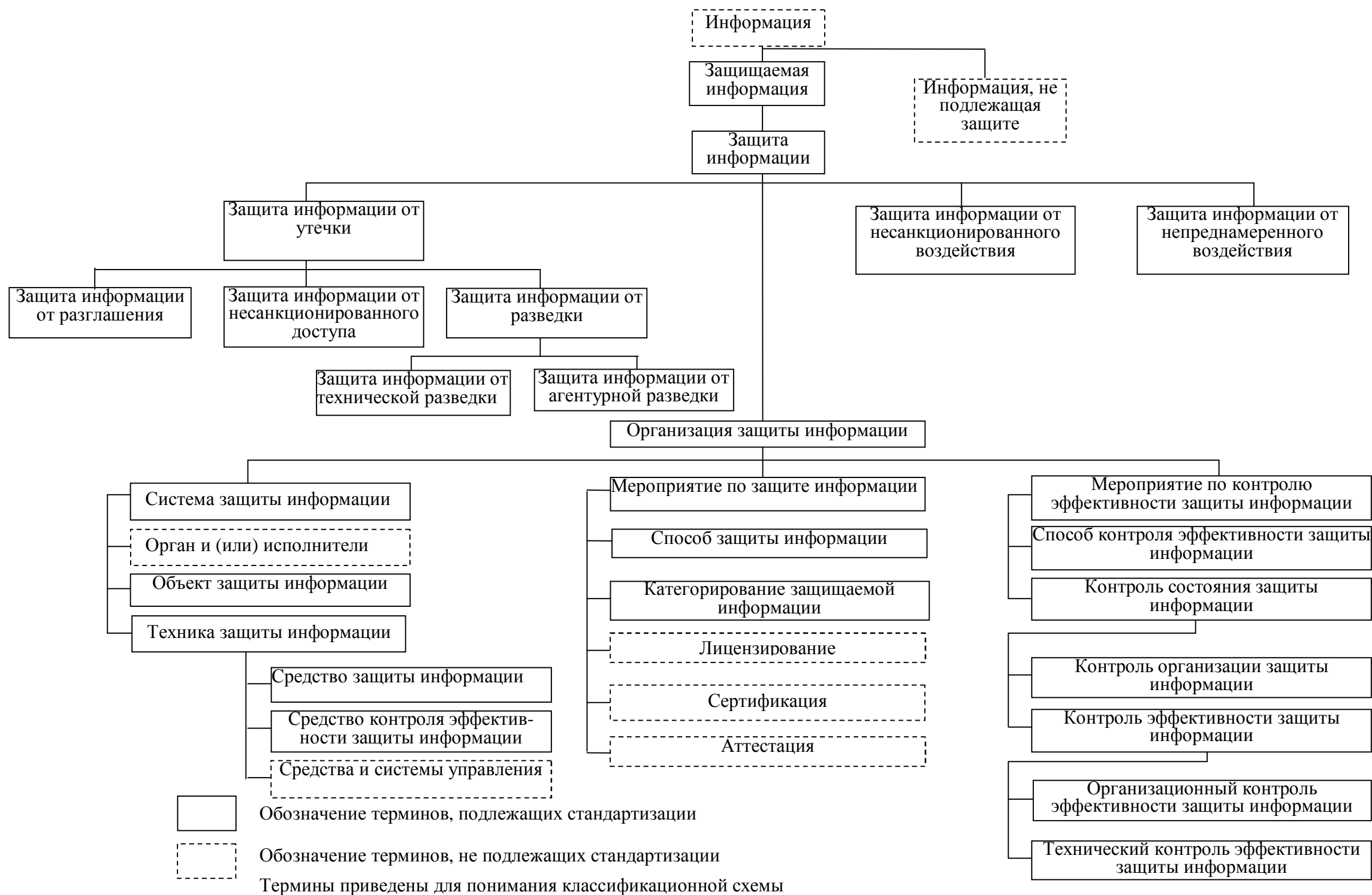
Алфавитный указатель терминов на русском языке

Замысел защиты информации	15
Защита информации	2
ЗИ	2
Защита информации от агентурной разведки	13
Защита информации от непреднамеренного воздействия	5
Защита информации от несанкционированного воздействия	4
Защита информации от несанкционированного доступа	7
Защита информации от НСВ	4
Защита информации от НСД	7
Защита информации от разведки	8
Защита информации от разглашения	6
Защита информации от технической разведки	9
Защита информации от утечки	3
Информация защищаемая	1
Категорирование защищаемой информации	26
Категорирование объекта защиты	26
Контроль организации защиты информации	31
Контроль состояния защиты информации	28
Контроль эффективности защиты информации	31
Контроль эффективности защиты информации организационный	33
Контроль эффективности защиты информации технический	34
Мероприятие по защите информации	21
Мероприятие по контролю эффективности защиты информации	22
Нормы эффективности защиты информации	18
Объект защиты информации	24
Организация защиты информации	19
Показатель эффективности защиты информации	17
Система защиты информации	20
Способ контроля эффективности защиты информации	27
Способ защиты информации	25
Средства технической разведки	11
Средство защиты информации	29
Средства контроля эффективности защиты информации	30
Субъекты технической разведки	12
Техника защиты информации	23
Техническая разведка	10
Цель защиты информации	14
Эффективность защиты информации	16

Алфавитный указатель терминов на государственном языке

Ақпаратты қорғауды ұйымдастыру	19
Ақпаратты абайсыз әсер етуден қорғау	5
Ақпаратты агентуралық барлаудан қорғау	13
Ақпаратты барлаудан қорғау	8
Ақпаратты жария болудан қорғау	6
Ақпаратты қорғау	2
АҚ	2
Ақпаратты қорғау әдісі	25
Ақпаратты қорғау жағдайын бақылау	28
Ақпаратты қорғау жүйесі	20
Ақпаратты қорғау құралы	29
Ақпаратты қорғау мақсаты	14
Ақпаратты қорғау нысаны	24
Ақпаратты қорғау техникасы	23
Ақпаратты қорғау тиімділігі	16
Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау	32
Ақпаратты қорғау тиімділігіне техникалық бақылау	34
Ақпаратты қорғау тиімділігіне ұйымдастырылған бақылау	33
Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау әдісі	27
Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау құралдары	30
Ақпаратты қорғау тиімділігінің көрсеткіші	17
Ақпаратты қорғау тиімділігінің үлгілері	18
Ақпаратты қорғау тиімділігін бақылау бойынша шарасы	22
Ақпаратты қорғау түпкі ойы	15
Ақпарат қорғауын ұйымдастыруды бақылау	31
Ақпаратты қорғау бойынша шарасы	21
Ақпаратты РА қорғау	7
Ақпаратты РӘЕ қорғау	4
Ақпаратты рұқсатсыз алудан қорғау	7
Ақпаратты рұқсатсыз әсер етуден қорғау	4
Ақпаратты таралудан, жария болудан қорғау	3
Ақпаратты техникалық барлаудан қорғау	9
Қорғалатын ақпарат	1
Қорғалуға тиісті ақпаратты категориялау	26
Қорғау нысанын категориялау	26
Техникалық барлау	10
Техникалық барлаудың құралдары	11
Техникалық барлаудың субъектілері	12

Приложение А
(справочное)
Классификационная схема понятий предметной области “Защита информации”

Приложение Б (справочное)

Термины и определения общетехнических понятий

Б.1 Информация: Сведения о лицах, предметах, фактах, событиях, явлениях и процессах независимо от формы их представления.

Б.2 Доступ к информации: Получение субъектом возможности ознакомления с информацией, в том числе с помощью технических средств.

Б.3 Носитель информации: Физическое лицо или материальный объект, в том числе физическое поле, в котором информация находит свое отображение в виде символов, образов, сигналов, технических решений и процессов, количественных характеристик физических величин.

Б.4 Собственник информации: Субъект, в полном объеме реализующий полномочия владения, пользования, распоряжения информацией в соответствии с законодательными актами.

Б.5 Владелец информации: Субъект, осуществляющий владение и пользование информацией и реализующий полномочия распоряжения в пределах прав, установленных законом и (или) собственником информации.

Б.6 Пользователь информации: Субъект, пользующийся информацией, полученной от ее собственника, владельца или посредника в соответствии с установленными правами и правилами доступа к информации либо с их нарушением.

Б.7 Право доступа к защищаемой информации; право доступа: Совокупность правил доступа к защищаемой информации, установленных правовыми документами или собственником, владельцем информации.

Б.8 Правило доступа к защищаемой информации; правило доступа: Совокупность правил, устанавливающих порядок и условия доступа субъекта к защищаемой информации и ее носителям.

Приложение В (справочное)

Термины стандарта ГОСТ Р 50922, которые применены в настоящем стандарте с модификацией их содержания для учета национальных особенностей в области защиты информации.

В.1 Средство контроля эффективности защиты информации: Техническое, программное средство, вещество и (или) материал, предназначенные или используемые для контроля эффективности защиты информации (30, MOD, 27).

Примечание – В скобках приведены номера терминов настоящего стандарта (слева) и стандарта ГОСТ Р 50922 (справа), а между ними – условное обозначение степени их соответствия (MOD).

Приложение
(справочное)

Библиография

- [1] ГОСТ Р 50922-96 Защита информации. Основные термины и определения.
- [2] Концепция информационной безопасности Республики Казахстан

УДК 001.4:025.4:006.354

МКС 01.040.01

Ключевые слова: информация, носитель информации, собственник информации, защита информации, организация защиты информации, термины, определения.
